

Protokół nr 2 /2017

z posiedzenia Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych
w dniu 19 października 2017 r.

W spotkaniu uczestniczyli członkowie Rady zgodnie z załączoną listą obecności oraz:

- Krzysztof Michałkiewicz - Sekretarz Stanu w MRPiPS - Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Mirosław Przewoźnik - Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
- Dalia Ujazdowska-Kowalik – specjalista - Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Komunikacji Społecznej w Biurze Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,

Lista obecności w załączeniu.

Nieobecność usprawiedliwili: Pani Natalia Marciniak-Madejska, Pani Anna Woźniak-Szymańska, Pan Piotr Pawłowski.

Pan Minister wręczył powołania członkom Rady, nieobecnym podczas pierwszego posiedzenia.

Ad.1 Pani Monika Zima-Parjaszewska - Przewodnicząca Rady przywitała obecnych członków Rady i przedstawiła porządek posiedzenia:

1. Przywitanie członków Rady przez Pana Krzysztofa Michałkiewicza - Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
2. Ustalenie trybu prac Krajowej Rady Konsultacyjnej (wyodrębnienie zespołów roboczych)
3. Dyskusja nad projektem ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (z dnia 29 września 2017 r.). Załącznik nr 2 projektu ustawy
<https://www.mpips.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnych/projekty-ustaw/osoby-niepelnosprawne/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-rehabilitacji-zawodowej-i-spoecznej-oraz-zatrudnianiu-osob-niepelnosprawnych-oraz-niektorych-innych-ustaw/>
4. Informacja na temat stanu prac nad Strategią na rzecz Osób Niepełnosprawnych 2017-2030 oraz stanu prac nad Narodowym Programem Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.
W załączeniu link:
<https://www.mr.gov.pl/strony/strategia-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju/informacje-o-strategii/>
5. Prezentacja dr Marka Łukomskiego „Wprowadzenie biernych zawodowo osób z niepełnosprawnościami na rynek pracy – propozycje sfinansowania”
6. Placówki niepubliczne prowadzące rehabilitację dzieci z niepełnosprawnościami w świetle m. in. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych, informacja Pani Elżbiety Neroj - radcy generalnego w Departamencie Wychowania i Kształcenia Integracyjnego z Ministerstwa Edukacji Narodowej
7. Dyskusja na temat opracowania: Dobre praktyki obsługi osób z niepełnosprawnościami przez banki – przygotowanego przez Związek Banków Polskich (grupa robocza ds. obsługi osób z niepełnosprawnościami. Dokument w załączeniu).
8. Wolne wnioski
9. Podsumowanie i zakończenie posiedzenia.

Porządek obraz został przyjęty. Uczestnicy spotkania stanowili kworum do podejmowania uchwał.

Ad.2 W pierwszej kolejności powołano zespół do przedstawienia stanowiska Rady do projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 29 września 2017 r.

Powołanie zespołu problemowego ds. projektu ustawy z dnia 29 września 2017 r., o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób z niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw w składzie:

1. Marek Kowalski
2. Kordian Kulaszewicz
3. Marek Łukomski
4. Alicja Szatkowska
5. Jerzy Szreter
6. Aleksander Waszkielewicz
7. Jan Zając
8. Monika Zima-Parjaszewska

Głosowanie nad podjęciem uchwały w sprawie powołania zespołu problemowego (...)

Głosowanie: 22 głosy za przyjęciem uchwały.

Pan Dyrektor Mirosław Przewoźnik wspomniał, że w ramach konsultacji wpłynęło wiele uwag do projektu ustawy od organizacji pracodawców.

Na podstawie art. 42 ust. 3 ustawy o rehabilitacji (...) Pan Minister zwrócił się do członków Rady o opinię do projektu z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw.

Pan Marek Kalbarczyk zaproponował, aby członkowie Rady otrzymali mandat do każdorazowego głosowania (w związku z przewodnikami i osobami towarzyszącymi niepełnosprawnym członkom Rady).

Ad.3

Projekt ustawy został przesłany członkom Rady drogą e-mailową.

Głos zabrał Pan Minister, który zwrócił uwagę, że zmiany w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dotyczą wykonania zapisów programu „Za życiem” Ustawodawcom zależało aby ten dokument był szeroko konsultowany. Odbyły się dwie ogólnopolskie konferencje i 16 konferencji regionalnych. Na stronie Ministerstwa została uruchomiona strona internetowa „Za życiem” gdzie również można zgłaszać uwagi. Jesteśmy w trakcie konsultacji resortowych i społecznych a przed nami cały proces legislacyjny. Rozwiązania prawne mają wejść w życie od 1 stycznia 2018 r.

Pan Minister wspomniał, że zgłaszane są postulaty o nowelizację ustawy o rehabilitacji (...), ale obecnie należy wziąć pod uwagę hierarchię zadań. Minister Morawiecki zgłosił projekt Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, w który wpisana jest Strategia na rzecz Osób Niepełnosprawnych. Nad jej założeniami pracuje międzyresortowy zespół, który bazuje na zapisach Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych. Zależy nam na przestrzeganiu zapisów Konwencji, ale żeby tak się stało należy zapewnić instrumenty, z których będą mogły skorzystać osoby niepełnosprawne.

Kolejne ważne zadanie to wypracowanie nowego systemu orzecznictwa w Polsce. Pracuje nad nim Międzyresortowy Zespół, pod przewodnictwem Pani Prof. Gertrudy Uścińskiej. Wypracowane rozwiązania będą szeroko konsultowane i także przyczynią się do zmiany ustawy.

Przedstawiciele Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przedstawili członkom Rady zmiany do ustawy:

1. Zmiany w zakresie elastycznego czasu pracy – przedstawiciel Departamentu Prawa Pracy - *Pani Małgorzata Podgórska Naczelnik Wydziału Legislacji.*

Projekt ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji (...) przewiduje w art. 2 zmiany w przepisach Kodeksu Pracy. Mają one na celu uelastycznienie organizacji czasu pracy pracowników, którzy opiekują się osobami niepełnosprawnymi. W projekcie zawarte są dwa zagadnienia, pierwsze to możliwości wykonywania pracy w formie telepracy. Drugi pakiet przewiduje uelastycznienie organizacji czasu pracy pracownikom opiekującym się osobami niepełnosprawnymi. Jeżeli chodzi o telepracę to prawo do wykonywania pracy w formie telepracy, pracownicy opiekujący się osobami niepełnosprawnymi będą mieli na wiażący wniosek pracodawcy. Pracodawca w zakładzie pracy, nawet tam gdzie nie ma formalnego porozumienia pracodawcy i przedstawicielstwa załogi w tym zakresie, będzie zobowiązany do rozpatrzenia wniosku pracownika. Co do zasady, będzie miał możliwość odmowy, jeśli wystąpią obiektywne przyczyny. Projekt zakłada, że z uprawnienia takiego będą mogli skorzystać rodzice dzieci niepełnosprawnych do 18 roku życia, ale również do końca nauki. Jeśli chodzi o drugi pakiet, dotyczący uelastycznienia czasu pracy projekt przewiduje trzy rodzaje organizacji czasu pracy: przerywany czas pracy, indywidualny czas pracy, ruchomy czas pracy.

Jeśli chodzi o indywidualny czas pracy przewidziano możliwość uzgodnienia z pracodawcą innych godzin pracy wygodnych dla pracownika bez względu na to jak pracują pozostali pracownicy.

Jeśli chodzi o przerywany czas pracy to przewidziano możliwość przerywania wykonywania pracy w ciągu dnia na maksymalnie 5 godzin. Pracownik będzie mógł

wnioskować, aby przerwa była dla niego w dogodnym czasie. Ważne aby przepracował 8 godzin dziennie.

Ruchomy czas pracy ma polegać na elastycznym okresie przychodzenia do pracy. Zgodnie z tym projektem wniosek pracownika pracodawca będzie mógł odrzucić

2. Zmiany dotyczące zasiłku opiekuńczego – przedstawiciel Departamentu Ubezpieczeń Społecznych - *Pani Anna Jarzyńska – główny specjalista w Wydziale ds. Systemu Ubezpieczeń Społecznych, Ubezpieczenia Chorobowego i Wypadkowego*

Zmiany dotyczą zasiłku opiekuńczego w zakresie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zmiana przewiduje wsparcie opiekuna pracującego w przypadku choroby dziecka. Projekt zakłada wydłużenie zasiłku opiekuńczego z 14 do 30 dni. W przypadku opieki nad dzieckiem chorym legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności z oznaczeniem określonymi wskazaniem. Regulacja ta ma ułatwić łączenie pracy zawodowej z opieką nad chorym dzieckiem.

Pani Alicja Szatkowska zgłosiła uwagę dotyczącą dzieci niepełnosprawnych, które ukończyły 18 rok życia.

Pan Minister przyznał, że na tym etapie zmian legislacyjnych jest zgoda przyznania zasiłku opiekuńczego do 18 roku życia.

3. Zmiany dotyczące pracodawców osób niepełnosprawnych – przedstawiciel Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych *Pani Luiza Klimkiewicz – główny specjalista w Wydziale ds. Rehabilitacji Zawodowej i Pomocy Publicznej*

Większość zmian w ustawie są to zmiany porządkujące i na korzyść adresatów prawa.

Omówione zostały zmiany art. 21 dotyczący wpłat na PFRON pracodawców, którzy nie zatrudniają osób niepełnosprawnych i art. 22 dotyczący wymaganej struktury zatrudnienia sprzedającego uprawnionego do wystawiania ulg we wpłatach na PFRON.

Zaproponowanie zmiany wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych z 30% do 50%

W art. 25 uregulowano instrument wsparcia aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych w postaci refundacji kosztów składek na ubezpieczenie społeczne poniesionych przez niepełnosprawnych przedsiębiorców lub rolników.

Dyskusja do zmian w ustawie, w której udział wzięli i uwagi zgłosili Pan Jan Zając, Pan Marek Łukomski, Pan Marek Kowalski, Pan Aleksander Waszkielewicz, Pan Robert Jagodziński, Marek Kalbarczyk, Pani Monika Zima-Parjaszewska, Pani Anna Chwałek, Jerzy Szreter.

4. Zmiany dotyczące warsztatów terapii zajęciowej

– przedstawiciel Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych *Pani*

Magdalena Radzikowska – specjalista w Wydziale ds. Rehabilitacji Społecznej i Współpracy z Samorządami

Przygotowane zmiany w przepisach przewidują m.in. wsparcie byłych uczestników warsztatów terapii zajęciowej w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym, poprzez prowadzenie zajęć klubowych przez wtz. Ponadto wprowadzono zmianę nazwy „rady programowej” na „zespół do spraw opracowania i oceny indywidualnego programu rehabilitacji”, wprowadzenie stażu aktywizacyjnego oraz przygotowanie osób niepełnosprawnych do niezależnego życia. Zmiany w ustawie dotyczą zarówno zmian działania wtz, ich kontroli oraz oceny pracy.

Dyskusja w której udział wzięli i uwagi zgłosiły Pani Alicja Szatkowska, Pani Anna Chwałek, pan Marek Kalbarczyk i Pani Monika Zima-Pariaszewska.

Przerwa

Ad.4

Pan Dyrektor poinformował o stanie prac nad Strategią na rzecz Osób Niepełnosprawnych 2017-2030. Założenia Strategii mają być przygotowane na koniec grudnia br. Na koniec marca ma być gotowy ostateczny projekt. W tym celu członkowie Międzyresortowego Zespołu ds. wdrażania Konwencji zostali poproszeni o wystawienie diagnozy, która będzie obejmowała wszystkie sfery życia osób niepełnosprawnych. W ramach prac określono priorytety działań w ramach Strategii.

Pani Przewodnicząca zadała pytanie czy na etapie diagnozy można do prac włączyć członków Rady?

Pan Dyrektor odpowiedział, że obecnie nie, gdyż jest to zespół międzyresortowy, w którym są przedstawiciele 12 ministerstw. Założenia będą przedstawione do opiniowania.

Pan Marek Kowalski zapytał o wyłonione priorytety Strategii?

Pan Dyrektor przedstawił priorytety: zatrudnienie, usługi społeczne, edukacja, dostępność, kształtowanie postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych.

Członkowie Rady zgłosili chęć jak najszybszego zapoznania się z założeniami Strategii.

Pani Agata Gawska zwróciła uwagę, że jest dokument współpracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi. Należy się zastanowić czy zespół problemowy do założeń do Strategii powołujemy dziś czy po otrzymaniu założeń na następnym posiedzeniu.

Pan Michał Tomczak uważa, że Strategia(...) jest zbyt ważnym dokumentem i po otrzymaniu założeń na posiedzeniu Rady powinna odbyć się dyskusja ogólna, a nie tylko w zespole problemowym.

Pan Tomasz Janiszewski zwrócił uwagę, że zespół, powinien uwzględnić sytuację osób głuchych.

Pan Dyrektor zwrócił uwagę, że bardzo prężnie działa Polska Rada Języka Migowego.

Ad 6

Pani Przewodnicząca przedstawiła informację od Pani Elżbiety Neroj - radcy generalnego w Departamencie Wychowania i Kształcenia Integracyjnego w MEN w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych. Zgodnie z zapisem Starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) wskazuje publiczne przedszkole, szkołę podstawową, w tym specjalną inną formę wychowania przedszkolnego, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy albo poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnię specjalistyczną, które muszą spełniać warunki określone w przepisach wydanych na podstawie *127 ust. 19 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe* (Dz.U. z 2017 r. poz. 60), Taki ośrodek w danym powiecie będzie pełnił funkcję wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego w zakresie udzielania kompleksowego wsparcia rodzinom z dziećmi, od chwili wykrycia niepełnosprawności dziecka lub zagrożenia niepełnosprawnością do podjęcia nauki w szkole, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 3 roku życia. Oznacza to, że do programu **nie mogą** być zgłaszane placówki niepubliczne, mimo że realizują one zadania związane z wczesnym wspomaganiem rozwoju.

Ad.5

Pan Marek Łukomski stwierdził, że w tak krótkim czasie nie uda mu się przedstawić prezentacji, która przygotował. Opracuje wstępny materiał dla członków Rady jako materiał do dyskusji, a na następnym posiedzeniu przedstawi całą prezentację dotyczącą „Wprowadzenia biernych zawodowo osób z niepełnosprawnościami na rynek pracy – propozycje sfinansowania”.

Ad.7

Pani Przewodnicząca zwróciła się do członków Rady o uwagi do przesłanego przez Związek Banków Polskich opracowania „Dobre praktyki obsługi osób z niepełnosprawnościami przez banki” w formie elektronicznej.

Ad.8 Wolne wnioski:

Pani Przewodnicząca Rady Monika Zima-Parjaszewska jeszcze raz zaprosiła na Kongres Osób z Niepełnosprawnościami, który odbędzie się w dniu 25 października br.

Pani Alicja Szatkowska zapytała czy będzie możliwość podczas posiedzeń wracać do ustawy „Za życiem” bo priorytetem jest to co się dzieje w koordynacji ze służbą zdrowia i z NFZ, dotyczy to wczesnej interwencji i tego co dzieje się z tymi najmniejszymi dziećmi. Na spotkaniach brakowało wypowiedzi rodziców tych najmniejszych dzieci, gdyż nie do końca funkcjonuje wsparcie na tym początkowym etapie.

Pani Przewodnicząca uważa, że należy w tej sprawie w dalszym ciągu lobbować aby umieścić odrębny kod do wczesnej interwencji.

Pan Dyrektor przyznał, że te działania będą wspierane przez Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych. Przedstawiciel NFZ-u był na wielu spotkaniach. NFZ przeznaczył dodatkowe środki finansowe na koordynowaną opiekę nad kobietą w ciąży i nad dzieckiem. Jednak na dzień dzisiejszy nie wszystkie jednostki referencyjne podpisały umowy z NFZ. Ustawa działa kilka miesięcy i może należy uzbroić się w cierpliwość, aby wszystko zaczęło funkcjonować.

Pani Przewodnicząca przypomniała, że Zgromadzenie Elektorów Stowarzyszenia uchwaliło, że Rok 2018 będzie rokiem wczesnej interwencji. Będzie wiele działań promujących wczesną interwencję.

Pani Agata Gawska uznała, że na następnym posiedzeniu Rady należy pilnie ustalić regulamin prac Rady.

Pani Przewodnicząca zamknęła posiedzenie Rady.

Protokół sporządziła:
Dalia Ujazdowska-Kowalik
30.11.2017 r.

DYREKTOR
Biura Pełnomocnika Rządu
do Spraw Osób Niepełnosprawnych
Mirosław Przewoźnik

Monika Fime - Rajewska
**Ministerstwo
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Krajowa Rada Konsultacyjna
do Spraw Osób Niepełnosprawnych
ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa
tel. 22 529 06 52**